

SIKIYÖNETİM UYGULAMALARI FİLEN YÜRÜRLÜKTEDİR

Partinin Karadeniz Ereğli örgütünde üyelerin ve işçilerin katıldığı toplantıda yapılan konuşmanın Yürüyüş dergisinde çıkan özeti, 7 Şubat 1976.

Bugün Türkiye’de en çok sözü edilen konu sıkıyönetim. Milli Güvenlik Kurulu’nun her toplantısı veya yapılan “devlet brifingi” bu konuyu alevlendiriyor. Her defasında Demirel’in sıkıyönetim önerisini getirdiği, bunda ısrar ettiği artık bir sır olmaktan çoktan çıktı. Sıkıyönetim önerisi, hiç değilse şimdilik, diğer yetkililerce kabul edilmediğinden yürürlüğe geçmiyor. Ama sıkıyönetim uygulamaları fiilen yürütülmektedir. Bu unutulmamalı. “Devlet güvenlik kuvvetlerine yardımcı” oldukları resmen açıklanan faşist örgüt ve grupların öğrencilere, işçilere ve doğu illerindeki halka yaptıkları baskın ve saldırılar bu uygulamalar arasındadır. Olayların bastırılmasında askeri kuvvetlerin “yardıma çağrılmasının” adeta kural haline getirilişi de öyle. İstanbul’da Zeytinburnu’nda ve Malatya’da sanıkları yakalamak ve tutuklamak yerine doğrudan imha etmek hareketleri de 12 Mart dönemi uygulamalarıyla özdeşir.

Bunlar da yetmiyor. Anayasayı “ıcrayı güçlendirme” yönünde değiştirme, 27 Mayıs öncesi Anayasasına dönme önerileri açıkça ve ısrarla öne sürülüp iller kanunda yapılacak değişikliklerle valilere “sıkıyönetim yetkileri” verilmesi öngörülüyor. Diğer kanunlarda yapılan ve yapılacak değişiklikler de cabası.

Anti-Demokratik Gelişmelerin Kaynağı

Memur maaşları katsayısının 9 olarak bırakılması ve binlerce işçinin memur haline getirilmesinin ücretleri dondurma politikasının adımları olduğunu, bu politikanın özel sektör kesiminde çalışan işçilere de yansıtılabilmesi için anti-demokratik baskıların geliştirildiğini söyleyen Boran şöyle devam etmiştir:

Bu bilinçledir ki, anti-demokratik uygulamalara, baskı ve şiddet yöntemlerine başvurmaktadırlar, Anayasayı ve demokratik hak ve özgürlüklerle ilgili kanunları, demokrasiyi daha da sınırlamak yönünde değiştirmeyi tezgâhlamaktadırlar. Amaç, kitlelerin, demokratik güçlerin direncini kırmak, onlara, bu adaletsiz, sömürüyü şiddetlendiren uygulamaları ve tedbirleri zorla kabul ettirebilmektir. Demokratik özgürlükler ile ekonomik ve sosyal hak ve çıkarlar birbirine sıkı sıkıya bağlıdır.

Direnış, Örgütlenme Sorunudur

Bunun için Türkiye’nin güncel, ivedi sorunu demokratik özgürlüklerin korunması, genişletilmesi ve geliştirilmesidir, diyoruz. Demokratik hak ve özgürlüklerimize her hal ve şartta sonuna kadar sahip çıkarak anti-demokratik baskılara, şiddet uygulamalarına, kazanılmış haklarımızın elimizden alınmak istenmesine karşı direnmeli, mücadele etmeliyiz. Bu ise bir örgütlenme sorunudur, örgütsüz, dağınık, bölük pör-

çük mücadele bir sonuç vermez. Güç, örgütlü birliktedir. Bu noktada bir sorun daha ortaya çıkıyor: ne biçim bir örgüt? Herhangi bir örgütlenme değil sözkonusu olan. Burjuvazi, sermayeci sınıf, işçi sınıfı ve müttefiki emekçi kitlelerin örgütlenişini ve demokratik mücadelesini doğrudan bastıramadığı, önleyemediği hallerde bu örgütleniş saptırma, yozlaştırma yollarını arar. Saptırma ve yozlaştırma araçlarından biri, sarı sendikalar, sahte işçi sınıfı partilerinin kurulmasına ve gelişmesine olanak tanımak, bir diğeri de, sosyal demokrasiyi öne çıkarmak ve ona prim vermektir. Bugün Türkiye’de bu durum da vardır. Burjuvazi bir yandan açık ve mutlak bir baskı rejimine yönelirken, bir yandan da, istediği rejim gerçekleşemediği takdirde, işçi sınıfı hareketini saptırma ve yozlaştırma yolları üzerinde de durmaktadır, işçi sınıfımız bu konuda da uyanık, bilgili ve bilinçli olmak durumundadır.

Demokrasi Mücadelesi ve CHP

CHP konusunda işçi sınıfının doğru tutumunun ne olduğunu açık seçik, tereddütsüz bilmemiz gerekir. CHP burjuva partisidir, “düzen değişikliği” iddialarına rağmen düzeni, yani kapitalizmi değiştirecek değildir. Kapitalizmden sosyalizme geçilmesi ön görülüyorsa düzen değişikliği söz konusu olur; CHP ise sosyalizme geçişi sosyalizmi kurmayı öngörmemektedir.

Ama durum böyledir ve CHP bu nitelikte bir partidir diye onu diğer burjuva partilerle terazinin aynı kefesine koyamayız. Demokratik özgürlüklerin korunması ve genişletilmesi mücadelesi birinci plandadır. CHP fikir, söz, örgütlenme özgürlüklerini tam tanıyacağını ülke kamuoyu önünde ısrarla tekrarlıyor ve MC iktidarına karşı kendi ölçüsünde mücadele veriyor. CHP bu mücadelesinde yalnızca bu mücadelesine münhasır olmak şartıyla, desteklenir. Bu sınırlı desteklemek de mutlak, kayıtsız şartsız değildir. CHP ile bütünleşmek işçi sınıfının seçeceği yol değildir, işçi sınıfı, burjuvaziden, onun partilerinden ve ideolojisinden bağımsız kendi partisini bilimsel sosyalizm temeli üzerinde oluşturur ve geliştirir, işçi sınıfının mücadele aracı kendi politik örgütü, partisidir.

Acil Görev: Örgütlenme

İşçi sınıfı partisinin kuruluşunda, örgütlenmesinde ve işleyişinde işçi üyelerin ve yöneticilerin katkısının hayati önemi vardır. İşçi sınıfının en uyanık, en yiğit, en mücadelecisi kesimi ne ölçüde partide yer alır, partiye sahip çıkarsa o ölçüde partinin işçi sınıfının sosyalist çizgisinden sapmaması garanti altına alınmış, burjuva etkilerin, maceracı goşist eğilimlerin partiye sızması önlenmiş olur.

Türkiye İşçi Partisi bu anlayışla, bütün bu önemli noktalar göz önünde tutularak kurulmuş ve örgütlenme yoluna girmiştir. Kurucuların ve bugünkü üye ve aday üyelerin yarısından fazlası işçi veya gerçek işçi sendikacısıdır. Ve sevinçle görüyoruz ki, işçiler arasında partimize gösterilen ilgi ve üye olarak katılma eski TİP döneminde olduğundan çok daha fazladır. Ama parti diğer emekçi sınıf ve tabakalar, aydınlar ve gençlik arasında örgütlenmeyi de ihmal etmeyecektir.

Açık faşizm girişimlerine karşı işçi sınıfının, emekçi kitlelerin, tüm demokratik güçlerin direnmeleri, mücadele vermeleri gereklidir. Direnme ve mücadele örgütlü, disiplinli olursa etkin olur, sonuç verir. Kabul etmek gerekir ki, bugün işçi sı-

nımız ve emekçi kitleler yeterince örgütlenmiş değildir, işçi sınıfımızın sendikal örgütlenmesi çok parçalanmıştır, politik örgütlenmesi ise henüz ilk safhasındadır. Günün şartlarının ortaya çıkardığı kitlesel mücadele gereğiyle mücadele olanakları arasındaki açığı bir an önce kapatma zorunluluğu ile karşı karşıyayız. Örgütlenmeyi genişletmek ve güçlendirmek en ivedi güncel görevdir. Partimiz açısından bugün için başta gelen eylem, örgütlenme, yine örgütlenme ve yine örgütlenmedir.

İşbirliği Demokratik Kuruluşlarla Yapılır

İşçilerimiz mevcut sendikaları ve özellikle iki büyük konfederasyonu yakından izlemeli, tanımalı ve doğru değerlendirmelidir, işçi sınıfındaki gelişmelerin zorlamasıyla Türk-İş dahi “partiler üstü” sendikacılıktan hiç değilse lafta olsun vaz geçmek, faşizme ve sıkıyönetime karşı demokrasiden yana olduğunu söylemek zorunda kalmıştır. Ama Türk-İş gerçekten demokratik özgürlüklerden ve işçi haklarından yana bir tutum ve davranış içinde midir? Önemli sorun budur. Bu belirgin örnekleriyle, 1970’de 274 sayılı sendikalar kanunu konusundaki tutumu unutulacak gibi değildir; Türk-İş bugün de sendikalaşma ve sendika seçimi özgürlüğünü kısıtlayacak, bu imtiyazı sadece kendisine tanıyacak kanun ve tedbirlerden yanadır. Nitekim, yetkili sendikanın tesbitinde gizli oy açık sayıma dayalı referandum hakkının yasalaştırılması mücadelesine girişmemektedir. İşçi-memur ayırımı ve buna ilişkin olarak SSK işçilerinin giriştiği direniş konusundaki olumsuz, karşıt tutumu daha taptaze bir olaydır. TCK’daki 141 ve 142’nci maddelerin, diğer anti-demokratik yasa ve hükümlerin kaldırılması konusunda ise aldığı olumlu bir tavır yoktur. Şimdi CHP’den, demokratik özgürlüklerin savunulması için Türk-İş ile DİSK’in işbirliği yapmaları önerisi gelmektedir. Demokratik özgürlükleri, işçilerin kazanılmış haklarını fiilen savunmayan, sadece lafazanlığını eden bir kuruluşla işbirliği edilir mi? Edilse, demokrasi mücadelesi açısından olumlu bir sonuç alınır mı? Demokratik kuruluşların güçbirliği, işbirliği... evet, ama gerçekten demokratik iseler. Gerçekten demokratik olmayan kuruluşlarla işbirliğine girişmek, demokrasi mücadelesi açısından olumlu bir sonuç vermeyeceğinden başka, üstelik, işçileri şaşkırtma, demokratik sendikal hareketi yozlaştırma sonucunu yaratır.

Sosyalist İşçilere Düşen Büyük Görev

DİSK’in doğrultusu da yakından izlenmelidir, işçiler arasında DİSK’e yönelme vardır ve işçiler giderek, sadece toplu sözleşmelerde işçi haklarını daha iyi savunduğu için değil, sosyalist bir örgüt olarak tanıdıkları için DİSK’e gelmektedirler. Bu kuşkusuz olumlu, sevindirici bir gelişmedir. Ne var ki, işçi tabanındaki bu olumlu gelişme yanında, mevcut sendikaların tüzel kişi, örgüt olarak DİSK’e katılmaları da yer almaktadır. Bu sendikaların bir kısım yöneticilerinin ise sosyalizmle uzaktan yakından bir ilgisi yoktur, hatta sosyalizme karşıdırlar. Bu çeşit sendikaların katılımı DİSK’in bileşimi, hareket doğrultusu üzerinde elbette olumlu etki yapacak değildir. Bir de CHP sorunu var. Az önceki açıklamalarımızda belirttiğimiz gibi CHP’nin demokratik özgürlükler mücadelesinde yanında olmak ayrı şey, CHP’yi bütünüyle desteklemek, işçi ve emekçi sınıfların sorunlarının çözümünü ondan beklemek ve işçi sınıfının sendikal hareketini bu partinin peşine takmak apayrı şeydir. DİSK’in

üst yönetiminin bu konudaki tutumunun açıklığa kavuşmuş olduğu söylenemez.

İşçi sınıfının sendikal hareketi ve örgütleri, işçi sınıfının sosyalist hareketinin paralelinde oldukları takdirde ve sürece işçi sınıfına gereğince hizmet etmiş olurlar. Sosyalist işçilerin, Partili işçilerin, üyesi buldukları sendikaların bu doğrultuda dümen tutmalarını sağlamak için bilinçli çaba göstermeleri ihmal edilmez görevleridir.

Yürüyüş, Sayı 44, 10 Şubat 1976